

CLEMENS KRAFT

Fridtjof Nansens plass 6
0160 OSLO

Olje og energidepartementet

Sendt pr. epost nve@nve.no

Oslo, den 10.01.2018

Klage på konsesjonsvedtak for Sandåa kraftverk i Halså-Møre og Romsdal (NVE-referanse 201305202-25)

Bakgrunn:

Av NVE-vedtak datert den 14.12.2017 fremgår det at NVE ikke gir tillatelse etter vannressurslovens § 8 for bygging av Sandåa kraftverk. *Clemens Kraft AS klager herved på denne avgjørelsen og anmoder om at klagen behandles av Olje- og energidepartementet.* Klagen fremmes innenfor fastsatt klagefrist (19.1.2018)

Begrunnelsen for vedtaket fremgår av NVE's bakgrunnsnotat i saken og vi henviser spesielt til siste avsnitt i sammendraget:

I Sandåa er det registrert naturtypene bekkekløft og fossesprøytsone, og i vedtaket har NVE lagt særlig vekt på de negative effektene en utbygging vil ha på fossesprøytsonen ved Strytfossen, som har innslag av både fosseeng og fosseberg. Etter NVEs vurdering er det nedre partiet av utbyggingsstrekningen bratt og krevende anleggsteknisk. Etablering av kraftstasjon, rørgate og adkomstvei vil føre til store terrenginngrep. NVE mener muligheten for å avbøte virkningene av landskapsinngrepet i denne saken er begrenset, og at inngrepene vil bli svært synlige, også i et varig perspektiv. NVE legger stor vekt på irreversible terrenginngrep og hvilke konsekvensene dette har for landskapet. Videre mener NVE at en utbygging vil ha negative konsekvenser for Strytfossen som landskapselement og friluftslivet/brukerinteressene i området, og har lagt vekt på dette i avgjørelsen.

Clemens Kraft AS kjøpte Sandåa-prosjektet fra Nordkraft kort tid før sluttbefaringen den 30.8.2017. I høringsrunden var det gjennomgående lite merknader til prosjektet, med unntak av Fylkesmannen i Møre og Romsdal (som fremmet innsigelse) og Naturvernforbundet (som var i mot prosjektet). Hovedinnvendingene fra de negative høringsinstansene var hensynet til miljøverdier i spesielt fossesprøytsonen, men også i bekkekløften ved Strytfossen.

Kommentarer til fossesprøytsone og bekkekløft:

I NVE's bakgrunnsnotat henvises det til naturtypekartleggingen gjennomført av Rådgivende Biologer som en del av konsesjonssøknaden. Av dette fremgår det at prosjektet innenfor bekkekløften mellom kote 70 og 230 vil berøre **Strytfossen fossesprøytsone** (mellom kote 70 og 95) og **Øvre fossesprøytsone** (mellom kote 190 og 210). Begge lokalitetene vurderes som viktig (B-verdi) av Rådgivende Biologer, mens det ikke er registrert sjeldne eller rødlistede arter i det aktuelle området. *I klagebehandlingen ber vi om at det vektlegges at Sandåa inkludert*

Strytfossen ikke er registrert i kjente kartlegginger av hverken fossesprøytsoner eller bekkekløfter. Det bør også vektlegges at det ikke er registrert sjeldne eller rødlistede arter i det aktuelle området.

NINA-rapport 738 (2011) omhandler «*Naturfaglige registreringer av bekkekløfter i Norge*». Bekkekløftene rangeres på skalaen fra 0 til 6 ut fra verdi. I Møre og Romsdal er det registrert og vurdert 45 bekkekløfter; Sandåa inkludert Strytfossen finnes ikke i denne oversikten. I Miljødirektoratets Naturbase er det registrert og vurdert 81 bekkekløfter i Møre og Romsdal i tillegg til 29 fossesprøytsoner; Sandåa inkludert Strytfossen finnes heller ikke inn i noen av disse oversiktene.

Clemens Kraft har undersøkt de 29 Naturbase-registrerte fossesprøytsoneene mot gitte konsesjoner i NVE og funnet at det er bygd kraftverk eller gitt konsesjon i følgende fossesprøytsoner:

- Botnaelva (2014)
- Bjørkedalen: Langedalselva (2017): Fylkesmannen har fremmet innsigelse
- Standal: Flatdalselva (2008)
- Standal: Sætreelva (2008)
- Urke: Storedalselva (2006)
- Vermefossen (Nye Verma kraftverk 2014)
- Kyllingfossen (Nye Verma kraftverk 2014)
- Storfossen i Malmeelva (2015)

NVE gav også konsesjon i Skallelva (2014), men vedtaket ble påklaget og avslått av OED i 2017. I avslagsbegrunnelsen (brev fra OED datert den 7.4.2017) henvises det til at Skallelva er registrert med B-verdi i Miljødirektoratets Naturbase, hvilket Sandå inkludert Strytfossen altså ikke er.

Oppsummering:

- Sandåa inkludert Strytfossen er ikke registrert i nasjonale bekkekløft- eller fossesprøytregistreringer, i motsetning til en rekke andre konsesjonsgitte småkraftprosjekter i Møre og Romsdal.
- Det er ikke registrert sjeldne eller rødlistearter i de aktuelle fossesprøytsoneene.
- Avbøtende tiltak som minstevannføring (200 l/s i juni, juli og august) vil bidra til å opprettholde biologisk mangfold i fossesprøytsoner. I denne sammenheng viser vi til erfaringer fra f.eks. Vermefossen/Kyllingfossen (Rauma i Møre og Romsdal) (<http://faktaark.naturbase.no/naturtype?id=BN00062491>) der det er dokumentert et omfattende artsmangfold i fossesprøytområder som allerede er berørt av kraftutbygging.

Ut fra objektive kriterier (jf. nasjonale registreringer der Sandåa inkludert Strytfossen ikke inngår) og det faktum at det er gitt konsesjoner innenfor andre registrerte fossesprøytsoner i Møre og Romsdal, oppfatter vi dette som en forskjellsbehandling, noe som bør vektlegges i klagebehandlingen.

Øvrige kommentarer:

I avslagsbegrunnelsen nevnes også betydningen av Strytfossen som landskapselement og friluftslivet/brukerinteressene i området. I den anledning vil vi minne om at det i høringsrunden ikke kom noen former for uttalelser fra turlag, friluftsansjoner eller privatpersoner i sakens anledning, noe som er vanlig i konsesjonsbehandlingen for mange andre småkraftprosjekter. Ut fra dette tolker vi det som om motstanden fra aktuelle brukergrupper er liten. Vi vil også minne om at Storfossen, like nedstrøms den planlagte kraftstasjonen, ikke berøres av utbyggingen. Kraftstasjonen vil ikke være synlig i det området som benyttes mest av brukerinteressene i lokalmiljøet.

I avslagsbegrunnelsen fra NVE henvises det også til terrenginngrep i nedre del av utbyggingsområdet i et bratt og krevende terreng der etablering av kraftstasjon, rørgate og adkomstvei vil føre til store terrenginngrep. Disse utfordringene er også utførlig kommentert av Naturvernforbundet i en tilleggsuttalelse i etterkant av sluttbefaringen. Som nevnt innledningsvis overtok Clemens Kraft prosjektet fra Nordkraft i august 2017 og har derfor ikke hatt anledning til å prosjektere gode løsninger på de utfordringene som kommenteres. Dette er normalt en del av detaljprosjekteringsarbeidet etter at konsesjon er gitt, men terrenget er ikke ulikt mange andre konsesjonsgitte prosjekter og Clemens Kraft har lang erfaring med å finne gode løsninger. Av hensyn til lønnsomheten i prosjektet har vi også stilt oss negative til å flytte kraftstasjonen oppstrøms Strytfossen. Dersom konsesjonsvedtaket omgjøres, vil Clemens Kraft bestrebe seg på å finne gode løsninger på utfordringene i nedre del av utbyggingsområdet som en naturlig del av detaljplanleggingen og Landskaps- og miljøplan som skal godkjennes av NVE. Vi vil også innrette oss etter eventuelle vilkår tilknyttet f.eks. prøvegraving, trasévalg og områdebegrensninger i et endret konsesjonsvedtak.

Clemens Kraft har erfaringer fra ca. 30 småkraftutbygginger. På generelt grunnlag vet vi at inngrepene kan synes mer omfattende i en anleggsfase enn når kraftverket kommer i drift og man har foretatt pålagte og nødvendige tiltak tilknyttet arrondering etc.

Med vennlig hilsen
Clemens Kraft AS

Børge E. Klingan
Administrerende direktør

Svein Mygland
Spesialrådgiver

Kopi: Halså kommune (grunneier) v/ordfører Ola E. Rognskog, Glåmsmyrveien 23,
6683 Vågland